

NOVICE IZ NEWS FROM GEODETSKIH DRUŠTEV PROFESSIONAL SOCIETIES

NOVICA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE, MEDNARODNE DEJAVNOSTI

29. KONFERENCA IN 18. KONGRES MEDNARODNEGA KARTOGRAFSKEGA ZDRUŽENJA

29. konferenca mednarodnega kartografskega združenja ICA/ACI (*International Cartographic Association / Association Cartographique Internationale*) je potekala od 15. do 20. julija v japonski prestolnici Tokio, in sicer prvič po letu 1980. Dogodka se je udeležilo 950 kartografov in drugih strokovnjakov iz petinsemdesetih držav, ki se posredno ukvarjajo s kartografijo in sorodnimi geoinformacijskimi znanostmi. Slovenska predstavnika na konferenci sta bila Primož Kete z Geodetskega inštituta Slovenije ter doc. dr. Dušan Petrovič s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo UL, naše zastopstvo pa je dopolnil še kolega dr. Bojan Šavrič, ki je sicer zaposlen pri ameriškem ESRI.

Kartografija ima na Japonskem dolgo tradicijo in velik pomen, kar ne nazadnje nakazuje dejstvo, da sta se otvoritvene slovesnosti udeležila japonski princ Fumihito, brat sedanjega cesarja Naruhita, in njegova soproga, princesa Kiko. Princu so pripravili predstavitev izbranih kart, med katerimi je bila slovenska Panoramska karta severnih pristopov na Triglav Geodetskega inštituta Slovenije. Udeleženci smo bili zavoljo uglednega obiska sicer deležni temeljitejše varnostne kontrole, govornici pa nekaj dodatne treme.

Stanje in trende na področju kartografije in sorodnih geoinformacijskih znanosti so predstavljali zanimivi vabljeni govorniki, med njimi ustanovitelj OpenStreetMapa Steve Coast, in udeleženci konference, ki smo pripravili približno 750 predstavitev, vključujoč predstavitve na posterjih, v kar 150 različnih sekcijah, od tega so bile tri predstavitve prej imenovanih treh slovenskih udeležencev, z Bojanom sta tudi vodila vsak po eno sekcijo. Srečale so se vse komisije in delovne skupine ICA, nekatere so pred konferenco organizirale delavnice.

Na spremljevalni razstavi je bilo predstavljenih 385 atlasov, kart in digitalnih kartografskih izdelkov iz tridesetih držav, med njimi sedem iz Slovenije, pa tudi 188 risb otrok s kartografsko tematiko, kjer je Slovenija sodelovala s šestimi izdelki. Že tretjič zapored smo dobili nagrajenca med otroškimi risbami, saj je prvo nagrado ocenjevalne žirije v kategoriji otrok v starosti do šest let prejela risba *Kraljica sveta* petletne Biance Belovič iz vrtca Lendava (slika 1).

Organizatorji so pripravili še različne tehnične obiske in družabne dogodke, med njimi tradicionalno tekmovanje v orientacijskem teku v enem tokijskih parkov, ki je zaradi visokih temperatur in vlage potekalo v zgodnjem jutru. Morda pa je bila zgodnja ura izbrana tudi zato, da se je orientacijskega teka brez prevelike pozornosti javnosti lahko udeležila tudi sama princesa Kiko.

Slika 1: Nagrajena risba *Kraljica sveta* petletne Bianca Belović in diploma.

Prvi in zadnji dan konference smo se nacionalni predstavniki zbrali na 18. kongresu oziroma generalni skupščini ICA/ACI. Poleg sprejetja poročil in obravnave programov dela za naslednje obdobje ter sprejetja nekaterih popravkov in sprememb statuta smo izvolili novo vodstvo združenja (slika 2). Predsednik v naslednjem štiriletnem obdobju bo Timothy Trainor iz ZDA, generalni sekretar Švicar Thomas Schulz, izmed sedmih podpredsednikov bo kar šest novih. Potrjene so bile tudi komisije in delovne skupine, vodenje komisije za planinsko kartografijo še za naslednja štiri leta ostaja v slovenskih rokah. Visoko priznanje združenja, naziv častnega člana, sta prejela v Sloveniji že nekajkrat prisotna in mnogim slovenskim kartografom zelo znana prof. dr. Miljenko Lapaine s Hrvaške in prof. dr. Evangelos Livieratos iz Grčije. Izbrali smo še gostitelja kongresa in konference čez štiri leta, ko se bomo zbrali v Cape Townu, še prej pa na kongresu leta 2021 v nam bližnjih toskanskih Firencah.

Slika 2: Novoizvoljeno vodstvo ICA/ACI.

Zapisal: doc. dr. Dušan Petrovič, UL FGG, e-naslov: dusan.petrovic@fgg.uni-lj.si

NOVICA DRUŠTVA SODNIH IZVEDENCEV IN CENILCEV

STROKOVNA ESKURZIJA DRUŠTVA SODNIH IZVEDENCEV IN CENILCEV – DSICGEOS 2019

Društvo sodnih izvedencev in cenilcev geodetske stroke Slovenije je 21. aprila 2019 izvedlo za svoje člane zelo zanimivo strokovno ekskurzijo v St. Pölten, glavno mesto avstrijske dežele Nižja Avstrija, in sicer z namenom spoznati delo geodetske uprave in delo geodetov ter geodetskih podjetij na področju geodetskega sodnega izvedeništva v Avstriji. Gostitelj celodnevnega srečanja in izobraževanja je bil dipl. inž. geod. Dominik Mesner, sicer naš rojak iz avstrijske Koroške, ki je solastnik geodetskega podjetja Vermessung Schubert ZT GmbH, civilni geometer in sodni izvedenec za področje zemljiškega katastra, z njim smo se že srečali tudi na Geodetskem dnevu na Brdu pri Kranju, kjer smo lahko prisluhnili njegovemu predavanju.

Kot običajno smo ob strokovnem delu ekskurzije opravili redni občni zbor društva, tokrat je bil volilni, tako smo na poti do štiristo kilometrov oddaljenega cilja potovanja soglasno potrdili nove stare organe društva. Člani so z odločitvijo potrdili zadovoljstvo z dosedanjim vodenjem našega društva. Po prihodu na cilj nas je čakal obisk prve institucije – *BEV Vermessungsamt St. Pölten*, ki jo vodi dipl. inž. Helmut Skorpil. V uro dolgi predstavitvi nas je seznanil z organizacijo in nalogami avstrijske državne geodetske službe *Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen BEV*, s poudarkom na izvajanju storitev – upravnih in povezanih s sodnimi odločitvami s področja geodezije. Avstrijo pokrivajo z 41 katastrskimi pisarnami (*Vermessungsamt*) in osmimi izpostavami posameznih pisarn. Posebej smo bili presenečeni nad zelo gostoljubnim sprejemom po končanem predavanju.

Sledilo je spoznavanje mesta St. Pölten kar peš pod vodstvom Dominika Mesnerja in donedavnega lastnika podjetja Schubert DI Hanns H. Schuberta, ustavili smo se tudi pred poslovno stavbo geodetskega podjetja, ki je bilo naš gostitelj, torej *Vermessung Schubert*.

Ob nadaljevanju poti smo si ogledali katedralo in velik trg pred njo, na katerem potekajo obsežne arheološke raziskave, tam pa nas je pričakal župan mesta St. Pölten mag. Matthias Stadler, ki nas je popeljal v mestno hišo, zgrajeno leta 1503, ter predstavil samo mesto in povezavo dela v mestni upravi z geodetskimi storitvami. Tudi župan, ki funkcijo opravlja od leta 2004, se je pokazal za zelo gostoljubnega.

Pot na tretjo lokacijo izobraževalnega dne DSICGEOS smo opravili z avtobusom in si spotoma ogledali 'mesto v mestu', kot bi lahko rekli kompleksu stavb deželne uprave in deželne vlade dežele Nižja Avstrija, v katerih dela kar kakšnih sedem tisoč državnih uslužbencev. Kompleks je star približno dvajset let, po njegovem dokončanju se je sedež dežele Nižja Avstrija skupaj z večino uslužbencev preselil iz Dunaja v St. Pölten, ob tem je Dunaj s primestji postal nova samostojna dežela v okviru Republike Avstrije. Regionalno organizacijo Avstrije z njenimi deželami bi lahko primerjali s predvidoma dvanajstimi pokrajinami v Sloveniji, ki bodo mogoče nekoč le ustanovljene. Je pa vsekakor zelo vpadljiv podatek o številu javnih uslužbencev v tem središču.

Ekскурzijo smo nadaljevali s kosilom v gostišču v širši okolici mesta St. Pölten, po kosilu pa je g. Mesner poglobljeno predstavil podjetje Vermessung Schubert ZT GmbH in svoje delo v njem, pri čemer se je posvetil predvsem izvajanju terenskih meritev iz upravnih storitev in pri reševanju sodnih sporov. Poudariti velja, da smo obiskali geodetsko podjetje z več kot 120-letno zgodovino, ki je tudi najstarejše v Avstriji.

Slika 1: Udeleženci ekskurzije pred mestno hišo v St. Pöltnu (foto: Tomaž Cink).

Na podlagi predavanja g. Mesnerja smo ugotovili, da pri nas delež sodnih postopkov primerjalno z upravnimi v Avstriji ni velik ter da funkcijo 'pooblaščenega inženirja' lahko opravljajo samo geodeti, ki so tudi lastniki ali solastniki geodetskega podjetja. Pri tem poskrbijo predvsem za zaključni – zapisniški del terenskega posla, medtem ko vse priprave in izračune ter meritve izvajajo njihovi sodelavci geodeti.

Ekскурzijo smo končali v večernih urah, sledila je vožnja nazaj v Slovenijo in urejanje vtisov o delu sodnih izvedencev geodetov v Avstriji, ki se organizacijsko kar precej razlikuje od ureditve v Sloveniji.

Zapisal: Tomaž Cink, za DSICGEOS, e-naslov: tom.cink@gmail.com

NOVICA DOLENJSKEGA GEODETSKEGA DRUŠTVA

DGD – IZLET BEOGRAD, ĐERDAP, MAJ 2019

Dolenjsko geodetsko društvo se je konec maja odpravilo na letošnji izlet: tokrat smo se namenili v Beograd in sotesko Džerdap, kjer je bil načrtovan ogled inženirske znamenitosti hidroelektrarne Džerdap. Ker nas je čakala dolga pot in kulinarično pester obisk, nas je Miran že navsezgodaj ustrezno predpripravil s svojo tradicionalno dezinfekcijo – pristno domačo viljamovko. (Minister za zdravje opozarja ...)

Srbska prestolnica nas je pozdravila s ta dan posebno gostim prometom, čemur bi blago rekli 'splošni kolaps'. Ženskemu delu odprave izjemno simpatični beograjski vodič nam je z nekaj vratolomnimi prometnimi triki, a brez polomljene pločevine, skozi okna avtobusa pokazal glavne beograjske znamenitosti. Peš smo se povzpeli na grič Vračar k Hramu sv. Save, eni največjih pravoslavnih cerkva na svetu. Belo marmorno lepotico so oblagale tudi roke slovenskih kamnosekov iz Hotavelj. V podzemni kriпти hrama smo ostali brez besed ob razkošju pozlačenih stenskih okrasij in lestencev, pa tudi ob strogih pogledih pravoslavnih veljakov na slikah.

Slika 1: Utrinka z izleta DGD v Beogradu.

Povzpeli smo se tudi na mogočno trdnjavo Kalamegdan nad ustjem Save in Donave, kjer smo preverili, od kod je Povodni mož prišel ugrabiti Urško zalo: »Kjer Donava bistri pridruži se Savi, od tvoje lepote zaslišal sem davi ...« Ko je nekdo samo omenil večerjo v Skadarliji, smo pospešili korak po Terazijah in prve žrtve lakote so klonile že tam. Drugi vztrajnejši smo počakali na nastanitev v prijetnem hotelu, kjer smo se seveda za večerjo primerno oblekli – kar pomeni, da smo uporabili hlačni pas z nekaj dodatnimi prostimi luknjami.

Skadarlija, nekdanja boemska četrt, strma vijugasta ulica, polna živopisnih in življenja polnih hišk, nas je

s pouličnimi pevci in igralci prevzela ter popeljala v čase Branislava Nušića in ekipe boemov. Če si vesel, pridi v *Skadarlijo, bomo pili in jedli in se družili; če si žalosten, pridi v Skadarlijo, bomo pili in jedli in se družili: če nimaš kaj početi, pridi v Skadarlijo, bomo pili in jedli in se družili ...* Tako smo ob polno obloženih mizah gostilne *Šešir moj* uživali tudi mi, ob glasbi neutrudnih godcev, ki nam niso dihali, temveč godli za ovrtnik. Brezplačno smo doživeli tudi salto mortale nesrečnega natakara s polnimi pladnji mešanega na žaru z ajvarjem. Na leteče čevapčiče in pleskavice imamo nekateri še danes spominek – ajvarjevo poslikavo na jakni. Beograjska noč je bila še mlada in nas je vabila naprej na zabavo na splavih na Savi in Donavi. Najbolj neutrudni smo preizkusili tudi modernejše različice Belgrade by Night.

Naslednji dan se je počeno začel šele, ko je na poti proti Đerdapu Miran spet zakrožil z viljamovko (Minister opozarja ...). Na trdnjavi Golubovac nad Donavo, ki so jo pravkar čudovito obnovili evropski in avstrijski evri, smo uživali v spoju starega in modernega. Dober poduk za marsikateri propadajoči grad pri nas.

Počasi smo vstopili v Džerdap, ki je največja soteska v Evropi. Ob južnem nabrežju Donave smo se ustavili v Lepenskem viru, izjemnem najdišču neolitske naselbine in njene svojevrstne umetnosti. Prav posebne so kamnite skulpture tedanjih Lepencev. Osrednji del našega izleta je bil obisk hidroelektrarne Džerdap. Gostoljubno nas je sprejel – ne boste verjeli – soimenjak arhitekta Hrama svetega Save inž. geodet Nestorović. Pred čudovitim bakrorezom džerdapske soteske nam je predstavil potek inženirskega dogodka, ki je zgodovinski za tedanjo Jugoslavijo in tudi v svetovnem merilu. Obsegal je zajezitev soteske, gradnjo velikanskega energetskega objekta in vzpostavitev plovnih rečnih prehodov. Ponosno je poudaril pomemben prispevek takratnih slovenskih paradnih gradbenih, strojnih in elektro podjetij. Sprehod po notranjosti ogromne hidroelektrarne, ki proizvede elektrike za tri jedrske elektrarne Krško ali petdeset hidroelektrarn Brežice, je posebno doživetje.

Slika 2: Ob obisku hidroelektrarne.

Imeli smo tudi priložnost videti na lastne oči, kako je ogromna rečna križarka na križarjenju po Donavi prešla jez z vodnim dvigalom. Nekatere je kar zamikalo, da bi se pridružili bogatim upokojevcem iz Evrope, a smo se zedinili, da imamo raje tisto našo 'barčica po morju plava'. Po džerdapskem jezu

smo se popeljali v sosednjo Romunijo, kjer smo prenočili v mestecu z neobičajnim imenom Drobeta-Turnu-Severin. Neobičajna je bila tudi neusmiljena receptorka, ki je kar po svoje skombinirala pare po sobah in ni bila pripravljena odstopiti od svojih načrtov. Pa se nam je zdelo, da so časi Nicolaeja Ceaușescuja že minili.

Ko je naslednje jutro Miran priкроžil z viljamovko za poplaknit romunski zajtrk (minister ne opozarja več ...), smo bili že boljše volje. S panoramsko barčico smo se popeljali gorvodno po mogočni džerdapski soseski. Slišali smo zgodbe o prizadevanjih rimskih vojskovodij, kako premagati mogočno reko. Dacebalova gigantska skalna podoba na romunski in Trajanova plošča na srbski obali Donave pričata o slavnih imenih rimske vojaške zgodovine. Da ne bi šli na dolgo pot domov lačni, smo se ustavili v Kapetan Mišinem bregu. Hrana je bila res na visoki ravni. Jedli smo namreč visoko nad sotesko Donave.

Slika 3: Zaključek popotovanja ob reki Donavi.

Potem nas je samo še Bajaga s *442 od Beograda* popeljal proti domu.

Zapisała: Duša Najvirt Jeličić, e-naslov: duska.najvirt@gmail.com